

อาชีวศึกษานในประเทศไทย : กรณีศึกษาบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)

VOCATIONALIZATION IN THAILAND: THE CASE STUDY OF CP-ALL LTD

ฉัตรภิมุก อภินันท์โชติสกุล *

ดร.อภิชัย พันธเสน **

ดร.ฉัตรวรัญญู องค์กรสิงห์ ***

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษากระบวนการจัดการอาชีวศึกษาของภาคธุรกิจในฐานะผู้จัดการศึกษาสายอาชีพ 2. ศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้ภาคธุรกิจประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา 3. ศึกษาผลลัพธ์ต่อสังคมที่เกิดจากรูปแบบและหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเป็นการเลือกแบบจำเพาะเจาะจงจำนวน 23 คน ซึ่งเป็นเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เจาะลึก และทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย พบว่า 1. กระบวนการจัดการอาชีวศึกษาของภาคธุรกิจโดยบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) เกิดจากแนวคิด การพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา ภายใต้หลักการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Work based Learning) โดยเริ่มจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ แล้วจึงได้ขยายไปจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์ และจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาในความร่วมมือภายใต้สัญญาบันทึกข้อตกลง (MOU) โดยวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ เป็นนวัตกรรมการบริหารการศึกษา มีการออกแบบการทำงานร่วมกันระหว่างภาคการศึกษา กับภาคธุรกิจ รูปแบบการเรียนเป็นการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน โดยยึดหลักการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคี (DVT) ประเทศเยอรมนี 2. ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้ภาคธุรกิจประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านกลยุทธ์ประชาสัมพันธ์และการสรรหาผู้เรียน 2) กลยุทธ์การเพิ่มสัดส่วนจำนวนผู้เรียนด้านอาชีวศึกษา 3) ปัจจัยด้านรูปแบบการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ 4) ปัจจัยด้านทุนการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสสำหรับนักเรียน ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย 5) ปัจจัยด้านสวัสดิการ ตำแหน่งงานหลังสำเร็จการศึกษา และ 6) ปัจจัยด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและกิจกรรมเสริม 3. ผลลัพธ์ต่อสังคมที่เกิดจากรูปแบบและหลักสูตรที่ ได้แก่ 1) ผลลัพธ์ด้านจำนวน

* ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์, e-mail : chatphimuk2515@gmail.com

** อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยรังสิต, e-mail : leking@hotmail.com

*** อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยรังสิต, e-mail : chattrsu@gmail.com

ผู้เรียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง 2) ผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจของสถานประกอบการ มีความพึงพอใจต่อคุณภาพผู้เรียนในระดับดี 3) ผลลัพธ์ด้านอัตรากำลังคนกับความต้องการของภาคธุรกิจ มีสัดส่วนที่สมดุลประสบความสำเร็จทั้งภาคการศึกษาและสถานประกอบการ 4) ผลลัพธ์ด้านสังคมมีสถานศึกษาทุกสังกัดได้เข้าร่วมลงนามบันทึกข้อตกลง เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาทุกสังกัด มีโอกาสเข้าศึกษาต่อด้านวิชาชีพ จำนวน 121 สถานศึกษา และจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน การจัดการศึกษาโดยภาคธุรกิจ การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

Abstract

This research aims 1. to study vocational management process in business sector 2. key success factors 3. social effect from consequences the design of studies programs and relevant management process. The study adopted a qualitative approach, collecting data through depth-interview, using CP-All Ltd. as a case study. Key informants are at management levels from policy makers, operators, and the Director of Panyapiwat Institute, teachers, students, and their parents.

Research results found that, 1. The process of vocational education in the business sector by CP All Public Company Limited under the principle of learning by experience (Work Based Learning). The Panyapiwat Institute of Technology has been established and has been expanded to Panyapiwat Study Center. Study and collaborate with educational institutes in cooperation under the Memorandum of Understanding (MOU) by the College of Technology Panyapiwat as a model for learning management. It is an innovation in educational administration. The design of interoperability between the education sector and the business sector. Learning styles are learning and working based on the dual vocational training system (DVT) in Germany. 2. The key success factors of vocational management process are; PR and student recruiting, courses and format of study, job training course, company funding & supporting, benefits, job position after graduation, earning, student services such as Student Care Program, and Smile Center Program. 3. Social consequences from such attempt indicated that 1) numbers of student were increasing continuously every year. 2) organization satisfaction on student quality was in good score. 3) man power

ratio was in good balance between students being graduated and employees 4) increasing in joint program between company and related institutions as there were 121 MOU agreements signed so far.

Keywords : Learning by doing, Business education management, Dual vocational training

บทนำ

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออก และธุรกิจบริการ หน้าที่บทบาทสำคัญของภาคการศึกษา คือ การผลิตและพัฒนากำลังคนให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพ ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีความรู้ ทักษะอาชีพ และ สมรรถนะทั่วไป ที่สามารถตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจได้ เพราะการพัฒนากำลังคนเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และสังคม พัฒนาประเทศให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก มีศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ทั้งในระดับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนและเวทีระดับโลก

ประเด็นปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นจุดอ่อนของประเทศในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคม สรุปได้ดังนี้ 1. ผลผลิตทางการศึกษา ด้านอาชีวศึกษายังไม่สามารถตอบสนองการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ (จงจิตต์ ฤทธิรงค์, 2558) 2. ผู้สำเร็จการศึกษา มีทักษะด้านสมรรถนะวิชาชีพ และสมรรถนะทั่วไปไม่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ (จงจิตต์ ฤทธิรงค์, 2558) 3. สถิติการใช้งบประมาณด้านการศึกษาของประเทศไทยมีมูลค่าการลงทุนสูงเป็นอันดับ 2 ของโลก แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยภาพรวมยังตกต่ำ (เดิมจากจำนวนเงิน 262,923 ล้านบาท พ.ศ.2548 เพิ่มขึ้น 482,788 ล้านบาท พ.ศ.2557) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) 4. ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กำลังเข้าสู่ภาวะขาดแคลนแรงงานคุณภาพ และไทยจะประสบปัญหาเรื่องคุณสมบัติของแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ (จงจิตต์ ฤทธิรงค์, 2558) 5. แรงงานไทยในระดับอาชีวศึกษา มีแนวโน้มลดลง สืบเนื่องจากผู้อยู่ในวัยเรียนตัดสินใจเลือกเรียนสายสามัญ (มัธยมปลาย) มากกว่าสายอาชีพ (ยงยุทธ แฉล้มวงษ์, 2557) 6. สภาพการบริหาร ภาวการณ์ ชื่อเสียงของอาชีวศึกษา กำลังก้าวสู่ยุคเสื่อมโทรม จึงส่งผลให้เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานอาชีว (มังกร หริรักษ์, 2554)

จากการสะท้อนปัญหาข้อจำกัดในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ของประเทศซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญ ต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่มีผลมาจากการด้อยคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา

จึงจำเป็นอย่างยิ่งยวดที่หน่วยงานการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา ต้องทำการทบทวนบทบาท กระบวนการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของไทย รวมถึงการศึกษาหารูปแบบการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถตอบสนองผู้ใช้แรงงานได้ ดังนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีทักษะ มีความรู้ สามารถตอบสนองกิจกรรมทางธุรกิจให้มีความเจริญก้าวหน้า และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงก่อให้เกิดปรากฏการณ์สำคัญ และเป็นจุดเปลี่ยนของการอาชีวศึกษาไทย โดยอาศัยบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งได้บัญญัติและรับรองสิทธิอันชอบธรรม ว่าด้วยการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา มาตรา 12 “นอกเหนือจากสถานศึกษาของรัฐและเอกชน หน่วยงาน องค์กร ภาคธุรกิจ และสถานประกอบการมีสิทธิในการจัดการด้านอาชีวศึกษา” จากบทบัญญัติดังกล่าว ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมทางสังคม (Social innovation)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการกำหนดหัวข้อปัญหางานวิจัยเรื่อง อาชีววิวัฒน์ในประเทศไทย: กรณีศึกษาบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) เพื่อทำการศึกษาแนวคิด กระบวนการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา โดย บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้ภาคธุรกิจประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา ศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดจาก รูปแบบ หลักสูตร ที่ภาคธุรกิจนำมาใช้จัดการศึกษาอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของภาคธุรกิจในฐานะผู้จัดการศึกษายาอาชีพ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้ภาคธุรกิจประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดจากรูปแบบและหลักสูตรที่ผู้ประกอบการศึกษานำมาใช้จัดการศึกษาอาชีวศึกษา จะมีผลดีต่อสังคมอย่างไร

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเป็นการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง จำนวน 23 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) จำนวน 4 ท่าน และผู้บริหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ จำนวน 7 ท่าน นักเรียน 4 ท่าน นักศึกษา 4 ท่าน และผู้ปกครอง 4 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เจาะลึก และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อสรุปผลการวิจัยให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตามหลักการของ Strauss and Corbin (อ้างอิงใน กัญญา โพธิ์วัฒน์, 2548)

ผลการวิจัย

1. กระบวนการจัดการศึกษาของภาคธุรกิจในฐานะผู้จัดการศึกษายาอาชีพ มีการให้ข้อมูลสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

1) กระบวนการทางความคิดด้านการจัดการศึกษาอาชีพ ของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) จากผลการวิจัย พบว่า กระบวนการทางความคิดด้านการจัดการศึกษาอาชีพของบริษัทฯ เกิดจากความคิดของ คุณก่อศักดิ์ ไชยรัศมีศักดิ์ ประธานกรรมการบริหาร บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) เห็นว่า การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในสถานศึกษาโดยรวมยังไม่สามารถสอนให้นักเรียน มีทักษะในการทำงาน รูปแบบการศึกษายังปล่อยให้เรียนอาชีวะ มีเวลาว่าง เกิดการมั่วสุม การทะเลาะวิวาท สร้างปัญหาให้กับสังคม จึงมีแนวคิดจัดการอาชีวศึกษา รูปแบบใหม่ ให้นักเรียน เรียนไปทำงานไป และมีรายได้ระหว่างเรียน ช่วยแบ่งเบาภาระพ่อแม่ และมีความรับผิดชอบ มีทักษะในการทำงาน จบแล้วให้ทำงานกับบริษัทฯ

2) หลักการจัดการศึกษาของกลุ่มการศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่า ได้ยึดหลักการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง “Work based learning” เรียนไปด้วยทำงานไปด้วย มีรายได้ระหว่างเรียน ตามหลักการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ประเทศเยอรมนี (DVT) ซึ่งบริษัทเป็นผู้ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาในลักษณะที่มีพันธสัญญาต่อกัน ตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) - ระดับปริญญาตรี และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกภาคปฏิบัติกับสถานประกอบการธุรกิจร้านสะดวกซื้อ 7 - 11 (Seven Eleven) และรับประกันตำแหน่งงานหลังสำเร็จการศึกษา

3) กระบวนการสร้างคุณภาพผู้เรียน การจัดการศึกษาโดย บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ได้จัดตั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาในนาม “วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์” ยึดเป็นต้นแบบให้กับศูนย์การเรียนปัญญาภิวัฒน์ และสถานศึกษาในความร่วมมือทุกกลุ่มสังกัดทั่วประเทศ โดยจัดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญจากภาคธุรกิจเป็นผู้ให้ความรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ กำหนดให้กระบวนการทางการศึกษาเชื่อมโยงต่อเนื่องกับโครงการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ เป็นหนึ่งในกลยุทธ์หลัก เพื่อการสร้างความยั่งยืนขององค์กร (ก่อศักดิ์ ไชยรัศมีศักดิ์, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 21 ธันวาคม 2559)

4) กระบวนการสร้างทีมงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า คณะทำงานโครงการด้านการศึกษา (Team work) ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหารระดับปฏิบัติการจากภาคธุรกิจ ผสมผสานกับผู้บริหารจากภาคการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์และสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ร่วมวางแผนด้านอัตรากำลังและสมรรถนะที่บริษัทต้องการ ซึ่งสามารถตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงขององค์กร ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ จึงส่งผลให้กระบวนการทำงานด้านการศึกษาของบริษัทฯ มีความแข็งแกร่งเป็นจุดเด่นทั้งในการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ (วิเชียร เนียมน้อม, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 12 ธันวาคม 2559)

5) การออกแบบกระบวนการบริหารการศึกษา (Matching flow system) พบว่า การบริหารการศึกษาในภาพรวมของสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัทฯ มีการออกแบบ

ระบบการทำงานที่ไร้รอยต่อ ถือเป็นนวัตกรรมด้านการบริหารการศึกษา ซึ่งพบว่า ระบบการทำงานได้ออกแบบกระบวนการทำงานให้เกิดความลื่นไหล เริ่มต้นตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกสรรหานักเรียน นักศึกษาทุกระดับ กระบวนการจัดการเรียนการฝึกอาชีพ และขั้นตอนอื่น ๆ จนสิ้นสุดกระบวนการ ซึ่งตัวระบบจะมีการระบุผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบ และการส่งมอบงานและข้อมูลไปตามขั้นตอน โดยมีจุดหมายปลายทาง คือ การสำเร็จการศึกษาของนักเรียน และมีตำแหน่งงานที่มั่นคง ภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (จิตรรา นิลพงษ์, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 9 ธันวาคม 2559)

6) การบริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ เพื่อให้เป็นวิทยาลัยต้นแบบ (Master model) ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ เป็นสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร ที่มีความแตกต่างจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั่วไป มีการผสมผสานระหว่างภาคธุรกิจกับภาคการศึกษา ผังโครงสร้างการบริหารวิทยาลัยฯ ได้แยกส่วนการบริหาร ออกเป็น 3 สายงาน คือ

(1) กลุ่มงานการศึกษา ได้แก่ งานวิชาการและงานกิจการนักเรียน ซึ่งมีผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ ทำหน้าที่กำกับดูแล

(2) กลุ่มงานสนับสนุน

(3) กลุ่มงานศูนย์การเรียนรู้และเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งกำกับดูแลโดยผู้แทนผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการ (เป็นผู้แทนจากภาคธุรกิจ) ซึ่งจะเห็นได้ว่ากระบวนการบริหารสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) มีความแตกต่างในแง่ของการผสมผสานระหว่างภาคธุรกิจกับภาคการศึกษา ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอน มีคุณภาพ และการฝึกภาคปฏิบัติที่ยึดตามมาตรฐาน สมรรถนะ ตำแหน่งงาน จนได้รับการเชิดชูเกียรติจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการให้รับรางวัล Excellent Model School เป็นสถานศึกษาต้นแบบการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี จัดการเรียนการสอนภาควิชาทฤษฎี โดยการถ่ายทอดออกอากาศระบบทางไกลผ่านช่องสัญญาณดาวเทียม ไปยังศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์ จำนวน 20 ศูนย์การเรียนรู้ และวิทยาลัยเครือข่ายในความร่วมมือ จำนวน 121 สถานศึกษา ครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับระบบการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ของประเทศสิงคโปร์ คือ สถาบัน ITE. ในหลักการ One system Three Institute (วิเชียร เนียมน้อม, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 12 ธันวาคม 2559)

7) กระบวนการจัดการเรียนและการฝึกอาชีพ พบว่า สถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ แตกต่างจากสถานศึกษาทั่วไป การกำหนดรูปแบบการเรียนจะมีการสลับกับการฝึกอาชีพ ทุก ๆ 3 เดือน นักเรียนจะมีรายได้ระหว่างฝึกภาคปฏิบัติ รูปแบบการวัดประเมินผล เป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment)

วิชาทฤษฎีประเมินผลโดยครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนเน้นรูปแบบการสร้างนวัตกรรม (Project base learning) ส่วนการเรียนภาคปฏิบัติผู้เรียนจะถูกประเมินโดยครูฝึกในสถานประกอบการ ด้วยรูปแบบการเรียนดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในวิชาชีพสูง เพราะได้เรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง (Work base learning) ซึ่งเป็นไปตามหลักการของการจัดการศึกษา โดยบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (กิตติ รัตนราช, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 12 ธันวาคม 2559)

8) กระบวนการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา จากผลการวิจัย พบว่า การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา ประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่บริษัท ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดทางการศึกษา ส่งผลให้มีสถานศึกษาจากสังกัดต่าง ๆ เข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายทางการศึกษา จำนวน 121 สถานศึกษา มีนักเรียน นักศึกษาเข้ารับการทุนการศึกษาจากบริษัทฯ จำนวน 6,470 คน และผลจากการสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการอยู่ในระดับดี โดยรวมทั้งนักเรียนและผู้ปกครองให้การยอมรับ เห็นถึงคุณค่าของโครงการ ความตั้งใจของบริษัทฯ ในการให้โอกาสทางการศึกษา และผลจากการขยายเครือข่ายทางการศึกษา ไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตรแผนการเรียนวิชาชีพประเภท พาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก ระบบทวิภาคี เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษา จะได้รับวุฒิทางการศึกษา 2 วุฒิ (วุฒิสามัญ และวุฒिवิชาชีพ) (ฉวีรัสมิ์ก อภินันท์โชติสกุล, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 9 ธันวาคม 2559)

2. ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้ภาคธุรกิจประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา ผลจากการวิจัย พบว่า ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้ภาคธุรกิจประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาประกอบด้วย

1) ปัจจัยด้านกลยุทธ์ประชาสัมพันธ์และการสรรหานักเรียนเข้าสู่ระบบ พบว่า สถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) มีเป้าหมายสำคัญคือ การผลิตกำลังคนในสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก สาขางานธุรกิจค้าปลีกร้านสะดวกซื้อ ซึ่งมีธุรกิจร้านสะดวกซื้อ 7-11 (Seven-Eleven) เป็นฐานในการผลิตและพัฒนา ซึ่งบริษัทฯ ได้กำหนดสัดส่วนการรับนักเรียนเข้าสู่ระบบ ผ่านการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ประมาณ 30% ของจำนวนบุคลากรทั้งระบบ ดังนั้น หน่วยงานภาคการศึกษาจะต้องรับเป้าหมายการสรรหานักเรียนให้เป็นไปตามนโยบายของบริษัทฯ นำไปสู่การบริหารจัดการ และกำหนดแผนกลยุทธ์เพื่อการดำเนินงานสรรหาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย ตอบสนองด้านการผลิตบุคลากร ทั้งในด้านปริมาณและด้านคุณภาพ (ปิ่นบงกช วิรัช, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 18 พฤศจิกายน 2559)

2) ปัจจัยด้านรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพและเงื่อนไขการจัดการศึกษาของภาคธุรกิจประสบความสำเร็จ ผลจากการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ ของสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน) การกำหนดรูปแบบการเรียนและการฝึกอาชีพ ในลักษณะที่โดดเด่น การเรียนควบคู่กับการ

ทำงาน เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ ศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์และสถานศึกษาในความร่วมมือ โดยในระดับปวช. กำหนดรูปแบบเรียน 3 เดือน ฝึกอาชีพ 3 เดือน ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ยึดรูปแบบเรียน 6 เดือน ฝึกอาชีพ 6 เดือน และ สำหรับนักเรียน กศน. ยึดรูปแบบเรียนทฤษฎีในสถานศึกษา 2 วัน ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ 5 วัน ต่อสัปดาห์ โดยนักเรียนทุกระดับจะมีรายได้ระหว่างฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ ร้านสะดวกซื้อ 7-11 (Seven –Eleven) (กิตติ รัตนราช, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 12 ธันวาคม 2559)

3) ปัจจัยด้านทุนการศึกษา และความต่อเนื่องในการประกอบอาชีพ พบว่า การให้ทุนการศึกษาของบริษัทฯ เป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนและผู้ปกครอง ในการพิจารณาตัดสินใจเข้าศึกษากับสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของ บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ข้อมูลจากผลงานวิจัย สอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ปกครอง พบว่านักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจระดับดี และเห็นว่าเป็นการแบ่งเบาภาระให้กับผู้ปกครองด้านค่าเล่าเรียน ส่วนนักเรียนมองว่าเป็นการให้โอกาสทางการศึกษา หากไม่มีโครงการดังกล่าว คงไม่ได้เรียน (พัชรินทร์ บัวแพร่, 2558) และพบว่า บริษัทฯ ได้มีการกำหนด ระบบการพัฒนาศักยภาพตาม Career path ความต่อเนื่องควบคู่กับการจัดการศึกษาระดับปวช. ปวส. และปริญญาตรี มีการสร้างความเข้าใจกับนักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองให้เข้าใจเงื่อนไขการขอรับทุน การคืนทุน หลังสำเร็จการศึกษา จึงเป็นโอกาสตัดสินใจเข้าศึกษา (อรรธรณ ไชยมาศ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 21 ธันวาคม 2559)

4) ปัจจัยด้านสวัสดิการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ เนื่องจากสวัสดิการที่ทางบริษัทฯ จัดให้ มีผลต่อความรู้สึกของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน รักการฝึกงานรู้จักการวางแผนการใช้ชีวิต ทั้งในภาคของการเรียนและการฝึกอาชีพเป็นการเพิ่มรายได้ ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ซึ่งได้แก่ เบี้ยเลี้ยง ที่พัก ค่าครองชีพ ค่าเดินทาง ธรรมเนียมคุ้มครองประกันชีวิต ซึ่งสวัสดิการเหล่านี้ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและสบายใจ จึงตัดสินใจศึกษากับสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ ระดับปวช. ถึงระดับปริญญาตรี (อรรธรณ ไชยมาศ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 21 ธันวาคม 2559)

5) ปัจจัยด้านตำแหน่งงานและค่าตอบแทน มีการรับประกันการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา ดังนั้นปัจจัยด้านตำแหน่งงานและค่าตอบแทน พบว่า ตำแหน่งงานและค่าตอบแทนเป็นกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียน นักศึกษาเพื่อให้เกิดแรงจูงใจมีความมุ่งมั่น พยายามอดทน เป็นแรงขับเคลื่อนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในตำแหน่งหน้าที่ ได้รับค่าตอบแทนที่น่าพอใจ จึงเป็นเหตุผลให้นักเรียน นักศึกษาให้ความสำคัญและเข้าร่วมโครงการ เลือกเข้าศึกษากับสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (อรรธรณ ไชยมาศ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 21 ธันวาคม 2559)

6) ปัจจัยด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และการป้องกันการออกกระหว่างเรียน (Drop out) ได้มีการกำหนดเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (KPI) เป็นรายปี คือ ในระดับ ปวช.1 ไม่เกิน 10% ซึ่งทั้งนี้ บริษัทมองว่าจะเป็นความสูญเสียของบริษัทและเป็นการสร้างภาระหนักให้กับผู้เรียน ในระดับปวช.2 ไม่เกิน 7% ด้วยเหตุผลว่านักเรียนที่เรียนผ่านระบบการเรียนการสอนมาเป็นระยะเวลา 1 ปี คงปรับตัวให้เข้าระบบการเรียนการสอนได้ดี และคงมีสาเหตุการออกกลางคันน้อยลง และในระดับ ปวช.3 ไม่เกิน 3% ซึ่งเห็นว่่านักเรียนมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นและเริ่มมองเห็นอนาคต จากข้อมูลผลการวิจัยของสำนักบริหารโครงการด้านการศึกษาก่อนกลางปีนยันได้ว่าสถิติการออกกระหว่างเรียน (Drop Out) ของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) โดยภาพรวมอยู่ที่ 17.4% ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ชี้วัด (KPI) ที่กำหนดไว้คือ ไม่เกิน 20% ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั่วไปที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน สมศ. 30% เมื่อเทียบกับจำนวนปีแรกเข้าจะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนไม่ให้ออกกระหว่างเรียนของสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของ บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งสามารถทำได้ต่ำกว่าเกณฑ์ทั่วไปถึง 12.6% (ปิ่นบกข วิรชา, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 18 พฤศจิกายน 2559)

7) กิจกรรม/โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จการจัดศึกษาความสำเร็จของสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้แก่ โครงการ Student care เป็นโครงการช่วยเสริมสร้างปรับทัศนคติ สร้างความเข้าใจ และสร้างขวัญกำลังใจ ให้กับนักเรียน นักศึกษาในการปรับสภาพจิตใจให้เข้าถึงสภาพการทำงานและการเรียนที่แตกต่างไปจากระบบการศึกษาทั่วไป โดยให้นักเรียน นักศึกษาเข้าใจเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาบุคลากรให้เป็นคนดี คนเก่งและมีทัศนคติที่เป็นบวกต่ออาชีพและองค์กร เห็นภาพความสำเร็จอยู่เบื้องหน้า มีจุดร่วมของความสำเร็จอันเดียวกัน คือ ผู้เรียนมีตำแหน่งงานที่มั่นคง ในขณะที่บริษัทได้คนดี คนเก่ง เข้ามาเป็นบุคลากร (อรรณณ ไชยมาศ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 21 ธันวาคม 2559)

โครงการ Smile center (ทุกคำถาม มีรอยยิ้ม) เป็นนวัตกรรมด้านกระบวนการติดตามช่วยเหลือผู้เรียน เป็นศูนย์กลางการให้บริการข้อมูล ตอบปัญหา รับฟังการร้องเรียนจากนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยจะได้รับคำตอบทันทีและสบายใจ การทำงานของ Smile center เป็น call center service หมายเลข 02-7117677 รับเรื่องราวเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซี พี ออลล์ฯ ตลอด 24 ชั่วโมง ทุกคำถามรับประกันการตอบกลับภายในเวลาที่กำหนด (จิตรรา นิลพงษ์, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 9 ธันวาคม 2559)

3. ผลลัพธ์ต่อสังคมที่เกิดจากรูปแบบและหลักสูตรที่ผู้จัดการศึกษานำมาใช้จัดการศึกษาอาชีวศึกษา มีผลสะท้อนต่อสังคมอย่างไร

1) ผลลัพธ์ด้านจำนวนผู้เรียน ผลการสำรวจพบว่า จำนวนผู้เรียนในสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ ภาพรวมคือ มีนักเรียนให้ความสนใจสมัครเข้าเรียนกับสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) มีจำนวนทั้งหมด 10,154 คน โดยแต่ละปีจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (วิเชียร เนียมน้อม, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 12 ธันวาคม 2559)

2) ผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อคุณภาพผู้เรียน ผลการสำรวจข้อมูลพบว่า ผลสะท้อนด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งประเมินโดยสถานประกอบการที่ได้ดำเนินการ 3 ปี ต่อเนื่อง พบว่า โดยภาพรวมสถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีทุกกลุ่ม สถานศึกษา (จิตรรา นิลพงษ์, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 21 ธันวาคม 2559)

3) ผลลัพธ์ด้านอัตรากำลัง (นักเรียน) กับการขยายตัวของภาคธุรกิจ ผลการสำรวจจำนวนนักเรียนต่ออัตรการขยายจำนวนร้านสาขา 7-11 (Seven Eleven) ที่เกิดขึ้นจริงเทียบกับจำนวนนักเรียนในโครงการด้านการศึกษาที่เข้าเรียนและฝึกอาชีพ พบว่า สัดส่วนผู้เรียนต่อจำนวนร้านสาขา อยู่ในภาวะสมดุล และนักเรียนส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีรายได้ไม่น้อย ถือเป็นการหยิบยื่นโอกาสทางการศึกษาช่วยให้นักเรียนมีโอกาสได้รับทุนการศึกษา ลดอัตรการว่างงาน ส่งเสริมให้นักเรียนมีอาชีพ 100% หลังสำเร็จการศึกษา ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว (อรรพรรณ ไชยมาศ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 21 ธันวาคม 2559)

4) ผลลัพธ์ด้านความร่วมมือทางการศึกษา ผลการสำรวจ พบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (ศอช.) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และหน่วยการเรียนรู้สังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งสิ้น จำนวน 121 สถานศึกษา เพื่อช่วยพัฒนาระบบการศึกษาของสถานศึกษาในความร่วมมือ โดยสนับสนุนทุนการศึกษาและให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียนเป็นการให้โอกาสทางการศึกษา สำหรับนักเรียนและผู้ปกครองที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ อีกทั้งก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมจัดการศึกษา 2 วุฒิ โดยได้ร่วมมือกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ได้ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแผนการเรียนวิชาชีพในโรงเรียนสายสามัญ เป็นการหาทางออกและเพิ่มอัตราส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการของสถานประกอบการ ผลจากการดำเนินงานโครงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือมีนักเรียนเข้าร่วมโครงการ จำนวน 6,470 คน และมีแนวโน้มว่า จะมีจำนวนสถานศึกษาและจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ฉัตรภิมุก อภินันท์โชติสกุล, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 21 ธันวาคม 2559)

การอภิปรายผลและสรุป

จากผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการจัดการศึกษา บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ยึดหลักการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง “Work base learning” เรียนไปด้วยทำงานไปด้วย มีรายได้ระหว่างเรียน โดยยึดรูปแบบการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ประเทศเยอรมนี (DVT) บริษัทฯ ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ โดยเชื่อมโยงกับธุรกิจร้านสะดวกซื้อ 7-11 (Seven Eleven) ซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษา โดย Charles Prosser (อ้างอิงใน อีรุฒิ บุญโสภณ, 2536) ที่กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษา ต้องยึดหลัก 16 ประการ ได้แก่ ต้องเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมจริง ต้องเรียนรู้จากเครื่องมือเครื่องใช้ในงานอาชีพนั้นจริง ต้องฝึกปฏิบัติงานในสิ่งที่ชอบถนัดและมีความสนใจ การฝึกอาชีพให้มีประสิทธิภาพต้องสร้างพฤติกรรมแห่งการเรียนรู้และเพื่อการเปลี่ยนทักษะการทำงาน การฝึกอาชีพให้มีประสิทธิภาพ ครูฝึกจะต้องมีประสบการณ์ ครูผู้สอนอย่างน้อยจะต้องสามารถผลิตบุคลากรที่มีทักษะอาชีพในมาตรฐานขั้นต่ำได้ การจัดการอาชีวศึกษาต้องฝึกทักษะบุคคลเพื่อสนองความต้องการตลาดแรงงานได้ การสร้างนิสัยการทำงานผู้เรียนต้องได้ฝึกปฏิบัติจริง ต้องได้รับการอบรมฝึกทักษะจากผู้เชี่ยวชาญของอาชีพ การจัดการศึกษาควรมีเนื้อหาภาคปฏิบัติ และต้องตรงกับวิชาชีพนั้น ๆ การจัดการอาชีวศึกษาต้องมีความยืดหยุ่นได้ การจัดการอาชีวศึกษาต้องให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับการฝึกอย่างเพียงพอ ซึ่งจะเห็นได้ว่า บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) มีแนวโน้มที่สอดคล้อง และรวมถึงสถานประกอบอื่น ๆ เช่น บริษัท ไทยอิต้า ประเทศไทย จำกัด บริษัท เซ็นทรัล เรสเตอร์รองส์ กรุ๊ป จำกัด บริษัทบุญญาวาร จำกัด ซึ่งดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาได้สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษาเช่นกัน

2. ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้ภาคธุรกิจประสบความสำเร็จ ในการจัดการศึกษา ผลจากการวิจัย พบว่า ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้ภาคธุรกิจประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาประกอบด้วย

1) ปัจจัยด้านกลยุทธ์ประชาสัมพันธ์ และการสรรหานักเรียนเข้าสู่ระบบ พบว่า การสรรหาผู้เรียนเข้าสู่ระบบสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) มีเป้าหมายสำคัญ คือ การผลิตกำลังคนในสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก สาขางานธุรกิจค้าปลีกร้านสะดวกซื้อ ซึ่งมีธุรกิจร้านสะดวกซื้อ 7-11 (Seven-Eleven) เป็นฐานในการผลิตและพัฒนา ซึ่งบริษัทฯ ได้กำหนดสัดส่วนการรับนักเรียนเข้าสู่ระบบการเรียนระบบทวิภาคี ประมาณ 30% ของจำนวนบุคลากรทั้งระบบ ดังนั้น หน่วยงานภาคการศึกษาจะต้องรับเป้าหมายการสรรหานักเรียนเพื่อนำไปบริหารจัดการและกำหนดแผนกลยุทธ์ เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ด้านการผลิตบุคลากร ทั้งในด้านปริมาณและด้านคุณภาพ

2) ปัจจัยด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ และเงื่อนไขการจัดการศึกษาของภาคธุรกิจประสบความสำเร็จ ผลจากการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านรูปแบบการจัดการเรียน

การสอนและการฝึกอาชีพของสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน) การกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ และการฝึกอาชีพ ในลักษณะที่โดดเด่น การเรียน ควบคู่กับการทำงาน นักเรียนทุกระดับมีรายได้ระหว่างฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ ร้านสะดวกซื้อ 7-11 (Seven-Eleven)

3) ปัจจัยด้านทุนการศึกษาและความต่อเนื่องในการประกอบอาชีพ พบว่า การให้ทุนการศึกษาของบริษัทฯ เป็นปัจจัยสำคัญที่นักเรียนและผู้ปกครองเลือกเข้าศึกษาต่อเพราะเข้าใจเงื่อนไขการขอรับทุน การคืนทุนหลังสำเร็จการศึกษา

4) ปัจจัยด้านสวัสดิการ พบว่า สวัสดิการที่จัดให้นักเรียนในโครงการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ เนื่องจากสวัสดิการต่างๆ มีผลต่อความรู้สึกของนักเรียน มีความสุขในการวางแผนการใช้ชีวิตการเรียนและการฝึกอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้ ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ซึ่งได้แก่ เบี้ยเลี้ยง ที่พัก ค่าครองชีพ ค่าเดินทาง ธรรมเนียม คຸ່ມครองประกันชีวิต ซึ่งสวัสดิการเหล่านี้ ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและสบายใจ จึงตัดสินใจศึกษาต่อกับสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ระดับปวช. ถึงระดับปริญญาตรี

5) ปัจจัยด้านตำแหน่งงาน และค่าตอบแทน ในกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน) มีการรับประกันการทำงานหลังสำเร็จการศึกษา จึงเป็นกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนและนักศึกษา ทำให้เกิดแรงจูงใจ มีความมุ่งมั่น พยายาม อดทน เป็นแรงขับเคลื่อนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในตำแหน่งหน้าที่ ได้รับค่าตอบแทน ที่น่าพอใจ จึงเป็นเหตุผลให้นักเรียน นักศึกษาให้ความสำคัญและเข้าร่วมโครงการ เลือกเข้าศึกษา กับสถานศึกษา

6) ปัจจัยด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและการป้องกันการออกระหว่างเรียน (Drop out) การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและการป้องกันการออกระหว่างเรียน (Drop out) ผลจากการวิจัยพบว่าสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของ บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ให้ความสำคัญกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อป้องกันนักเรียนออกระหว่างเรียน (Drop out) โดยได้กำหนดเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จ (KPI) เป็นรายปี คือ ระดับปวช.1 ไม่เกิน 10% ระดับปวช.2 ไม่เกิน 7% และระดับปวช. ชั้นปีที่ 3 ไม่เกิน 3% โดยภาพรวมตลอดหลักสูตร สถิติการออกระหว่างเรียนของนักเรียน โดยภาพรวมไม่เกิน 20% ซึ่งเป็นการกำหนดค่ามาตรฐานที่สูงกว่ามาตรฐานคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ระดับอาชีวศึกษาทั่วไปถึง 10%

7) กิจกรรม/โครงการ สนับสนุนการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มีโครงการที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ โครงการ Student care เป็นการช่วยเสริมสร้าง ปรับทัศนคติ สร้างความเข้าใจและสร้างขวัญกำลังใจให้กับนักเรียน นักศึกษาในการปรับสภาพจิตใจให้เข้าถึงสภาพการทำงาน

ทำให้เข้าใจเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาบุคลากรให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีทัศนคติที่เป็นบวกต่ออาชีพและองค์กรเห็นภาพความสำเร็จอยู่เบื้องหน้ามีจุดรวมของความสำเร็จอันเดียวกัน คือ ผู้เรียนมีตำแหน่งงานที่มั่นคง ในขณะที่บริษัทได้คนดี คนเก่งเข้ามาเป็นบุคลากร โครงการ Smile center (ทุกคำถาม มีรอยยิ้ม) ผลการวิจัยพบว่า โครงการ Smile center เป็นนวัตกรรมด้านกระบวนการติดตามช่วยเหลือผู้เรียน เป็นศูนย์กลางการให้บริการข้อมูล ตอบปัญหารับฟังการร้องเรียนจากนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยจะได้รับคำตอบทันทีและสบายใจ ซึ่งจากผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ.2557 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) กล่าวว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี คือ ปัจจัยเชิงใจให้สถานประกอบการจัดการศึกษาระบบ ทวิภาคี การหามาตรการช่วยเหลือด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษี การยกย่องเชิดชูเกียรติและการแนะนำสรรหาคัดเลือกนักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ

3. ผลลัพธ์ต่อสังคมที่เกิดจากรูปแบบและหลักสูตรที่ผู้จัดการศึกษานำมาใช้จัดการศึกษาอาชีวศึกษา มีผลต่อสังคมอย่างไร จากผลการวิจัยสรุปอภิปรายผลได้ว่า

ผลลัพธ์ด้านจำนวนผู้เรียน พบว่า จำนวนผู้เรียนในสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ มีนักเรียนให้ความสนใจสมัครเข้าเรียน จำนวนทั้งหมด 10,154 คน โดยแต่ละปีจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น 2) ผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อคุณภาพผู้เรียน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียนซึ่งประเมินโดยสถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับดี 3) ผลลัพธ์ด้านอัตราค่าจ้าง พบว่า จำนวนนักเรียนต่ออัตราการขยายจำนวนร้านสาขา 7-11 (Seven Eleven) มีสัดส่วนผู้เรียนต่อจำนวนร้านสาขาอยู่ในภาวะสมดุล 4) ผลลัพธ์ด้านความร่วมมือทางการศึกษา พบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาระบบทวิภาคี โดยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอช.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งสิ้นจำนวน 121 สถานศึกษา อีกทั้งเป็นการสร้างนวัตกรรม การจัดการศึกษา 2 วุฒิ โดยได้ร่วมมือกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แผนการเรียนวิชาชีพในโรงเรียนสายสามัญ หาทางออกและเพิ่มอัตราส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการของสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- ก่อศักดิ์ ไชยรัศมีศักดิ์. (2559, 21 ธันวาคม). ประธานกรรมการบริหาร บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) [บทสัมภาษณ์].
- กัญญา โพธิ์วัฒน์. (2548). *ทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนประถมศึกษา: การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- กิตติ รัตนราช. (2559, 12 ธันวาคม). ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ [บทสัมภาษณ์].
- จงจิตต์ ฤทธิรงค์. (2558). *ข้อท้าทายในการผลิตแรงงานฝีมือไทย เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. มหาวิทยาลัยมหิดล: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม.
- จิตรา นิลพงษ์. (2559, 9 ธันวาคม). เลขานุการ คณะกรรมการนโยบายโครงการด้านการศึกษา [บทสัมภาษณ์].
- ฉวีรัสมิ์ อภินันท์โชติสกุล. (2559, 9 ธันวาคม). ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ [บทสัมภาษณ์].
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ. (2536). *การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปิ่นบกข วิชา. (2559, 18 พฤศจิกายน). ผู้อำนวยการสำนักบริหารการฝึกอาชีพ [บทสัมภาษณ์].
- พัชรินทร์ บัวแพร่. (2558). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกร้านสะดวกซื้อ* (รายงานผลการวิจัย). เพชรบูรณ์: วิทยาลัยเทคโนโลยีป่าสักธารา.
- มังกร หริรักษ์. (2555, 15 ตุลาคม). มาตรฐานการอาชีวศึกษาไทย. *คม ชัด ลึก*. สืบค้นจาก <http://www.komchadluek.net/news/local/142354>
- ยงยุทธ แฉล้มวงษ์. (2557). *แรงงานไทยในบริบทใหม่: การเรียนสายอาชีพเพื่อชาติ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).
- วิเชียร เนียมน้อม. (2559, 12 ธันวาคม). ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ [บทสัมภาษณ์].
- ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี. (2557). *แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). *แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. กรุงเทพฯ: ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *สถิติการศึกษาของไทย*. สืบค้น 15 ธันวาคม 2557, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?>

องค์อร ประจันเขตต์. (2557). องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา ทางเลือกใหม่ของการบริหาร
การศึกษา. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15(1), 47.

อรรธรณ ไชยมาศ. (2559, 21 ธันวาคม). ผู้จัดการทั่วไปอาวุโส บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)
[บทสัมภาษณ์].